

Quản lý sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học ở các trường tiểu học trên địa bàn thị xã Tân Châu, tỉnh An Giang

Trần Minh Nhật*, Kiều Thanh Huy**

*.TS, Khoa Sư phạm, Trường Đại học An Giang, ĐHQG TPHCM

** .Học viên cao học QLGD, Trường Đại học An Giang

Received: 27/3/2024; Accepted: 6/4/2024; Published: 16/4/2024

Abstract: Innovating teaching methods as well as changing the way of seminar in the professional groups in primary schools is essential to meet the demand of new general education curriculum. In this article, we present the form of professional seminars according to lesson study in Tan Chau town. Following that, managers will influence teachers to improve their professional capacity, help students learn in a real way, bring high efficiency for school hours.

Keywords: Professional seminar, lesson study, teaching, general education.

1. Mở đầu

Để nâng cao chất lượng dạy học ở các trường tiểu học trên địa bàn thị xã Tân Châu, tỉnh An Giang, nhằm đáp ứng với mục tiêu đào tạo theo hướng tiếp cận với chương trình giáo dục phổ thông mới, từ năm học 2022-2023, các trường tiểu học trong toàn thị xã đã đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng chương trình giáo dục phổ thông tổng thể: các môn học và hoạt động giáo dục trong nhà trường áp dụng các phương pháp tích cực hóa hoạt động của người học, trong đó giáo viên đóng vai trò tổ chức, hướng dẫn hoạt động cho học sinh, tạo môi trường hoạt động thân thiện và những tình huống có vấn đề để khuyến khích học sinh tích cực tham gia vào các hoạt động học tập, tự phát hiện năng lực, nguyện vọng của bản thân, rèn luyện thói quen và khả năng tự học, phát triển tiềm năng và những kiến thức, kỹ năng đã tích lũy được để phát triển.

Quản lý sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học là một trong những hoạt động trọng tâm, cấp thiết được Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo triển khai theo tinh thần Công văn số 1315/BGDĐT-GDTH ngày 16 tháng 4 năm 2020 về việc hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông cấp Tiểu học.

Để thực hiện mục tiêu này, các nhà quản lý cần đẩy mạnh hoạt động sinh hoạt chuyên môn trong mỗi nhà trường để tạo ra sự thay đổi trong mỗi giáo viên, phải đổi mới sinh hoạt chuyên môn sao cho hiệu quả - sau mỗi buổi sinh hoạt chuyên môn, hiệu quả dạy học thật sự được nâng lên. Một trong những cách thức đổi mới sinh hoạt chuyên môn đang được

ngành học phổ thông trên cả nước nói chung và Sở Giáo dục-Đào tạo An Giang nói riêng đang tích cực triển khai, đó là đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học. Các trường tiểu học trong Thị Xã Tân Châu đã áp dụng cách thức sinh hoạt chuyên môn này và đã thu được những kết quả đáng kể trong việc nâng cao hiệu quả dạy và học của nhà trường. Đồng thời, công tác quản lý hoạt động này cũng cần được triển khai một cách đồng bộ, nhất quán ở các trường tiểu học Thị xã Tân Châu. Việc nghiên cứu các biện pháp quản lý hoạt động này có hiệu quả là một vấn đề cần quan tâm.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng về sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học

Những năm gần đây, Thực hiện đổi mới chương trình giáo dục 2018, Bộ GD-ĐT đã có nhiều biện pháp tích cực như giảm tải, tăng thời lượng cho một số bài học, môn học, thiết kế mô hình dạy học theo STEM, chú trọng nhiều hơn đến cách sinh hoạt chuyên môn...

- Để tạo ra hiệu quả cao trong quá trình học tập, tạo cơ sở thuận lợi và mối liên hệ tốt với các môn học khác. Các môn học không chỉ nằm riêng rẽ mà chúng có mối liên hệ chặt chẽ với nhau trong hệ thống nội dung kiến thức chung cần đào tạo cho người học;

- Để cải thiện việc dạy của giáo viên thông qua sự hợp tác có hệ thống với các giáo viên khác trong trường hay cụm trường. Thông qua sự hợp tác, các giáo viên chia sẻ cho nhau những kinh nghiệm về bài học để cùng nhau hoàn thiện nhằm mang lại hiệu

quả cao nhất cho việc học tập của người học và làm phong phú thêm kinh nghiệm dạy học của mình;

- Để xây dựng, nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ và năng lực sư phạm của giáo viên.

Đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học có nhiều ý nghĩa trong việc nâng cao chất lượng DH trong nhà trường:

- Đối với giáo viên: Tạo cơ hội cho tất cả giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm và khả năng sáng tạo trong dạy học. Trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, giáo viên cùng nhau dự giờ và suy ngẫm về bài dạy, cùng nhau hợp tác nghiên cứu, tìm hiểu bằng cách đối thoại, chia sẻ kinh nghiệm và một loạt các bước cụ thể tìm ra được cấu trúc trong các bài học để giúp học sinh học tập một cách thực sự. giáo viên phải chấp nhận mọi học sinh với những đặc điểm riêng;

- Đối với học sinh: Đảm bảo cho tất cả học sinh có cơ hội tham gia vào quá trình học tập, đều được nhận sự quan tâm từ phía giáo viên, đặc biệt là học sinh có khó khăn về học tập;

- Đối với nhà trường: Sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học hướng tới việc phát triển năng lực chuyên môn cho đội ngũ giáo viên và nâng cao chất lượng giờ dạy trong nhà trường, góp phần làm thay đổi văn hóa ứng xử trong nhà trường, tiến tới xây dựng nhà trường phát triển bền vững; cải thiện mối quan hệ giữa ban giám hiệu với giáo viên, giáo viên với giáo viên, giáo viên với học sinh, cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh với các nhân viên trong nhà trường; giữa học sinh với học sinh; tạo môi trường làm việc, dạy học dân chủ, thân thiện cho tất cả mọi người.

2.3. Các trường tiểu học trên địa bàn Thị xã Tân Châu đã tuân thủ các nguyên tắc trong sinh hoạt tổ chuyên môn theo mô hình nghiên cứu bài học

- Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống;
- Nguyên tắc phát triển năng lực;
- Nguyên tắc thiết kế kế hoạch bài dạy;
- Nguyên tắc tiến hành bài học minh họa;
- Nguyên tắc thảo luận suy ngẫm sau dự giờ;
- Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.

2.4. Các bước mà các trường tiểu học trên địa bàn Thị xã Tân Châu tiến hành sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học

Bước 1: Xác định mục tiêu, xây dựng kế hoạch bài học nghiên cứu

Bước 2: Tiến hành bài học và dự giờ

Bước 3: Suy ngẫm, thảo luận về bài học nghiên cứu

Bước 4. Áp dụng cho thực tiễn dạy học hằng ngày

2.5. Những kết quả đạt được khi đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học ở các trường tiểu học Thị xã Tân Châu

- Trong năm học 2022-2023, các cụm chuyên môn các trường tiểu học của Phòng GD-ĐT Thị Xã Tân Châu đã triển khai cách thức sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học, tổ chức nhiều giờ dạy mẫu tại các trường tiểu học do giáo viên của các trường thiết kế và thể hiện giờ dạy minh họa. Kết quả là được giáo viên toàn cụm đánh giá rất cao về hiệu quả giờ dạy từ phía giáo viên cũng như học sinh.

Trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, các tổ chủ yếu dành thời gian để thiết kế các bài dạy minh họa. Mỗi học kì, mỗi giáo viên đều đăng kí dạy từ một đến hai bài dạy theo nghiên cứu bài học, giáo viên cả tổ cùng thiết kế bài dạy, dự giờ và sau đó thảo luận để tiến hành dạy học hằng ngày.

Kết quả thu được như sau:

Đối với học sinh:

- Kết quả học tập của học sinh được cải thiện. Học sinh tự tin hơn, tham gia tích cực vào các hoạt động học, không có học sinh nào bị “bỏ bên lề lớp học”. Các em có hứng thú học tập hơn, không còn áp lực phải ngồi ghi chép bài giảng trong suốt giờ học;

- Học sinh được tham gia hoạt động nhóm nhiều nên quan hệ giữa các em trở nên thân thiện, gần gũi và mạnh dạn hơn;

- Kỹ năng làm việc nhóm của các em được nâng lên rõ rệt,

- Thái độ tự tin trong giao tiếp, trong học tập được cải thiện rõ nét.

Đối với giáo viên:

- Các giáo viên hoàn toàn không còn bị áp lực, căng thẳng khi phải dạy dự giờ để các đồng nghiệp đánh giá, nhận xét, xếp loại giờ dạy của mình;

- Chủ động sáng tạo, tìm ra các biện pháp để nâng cao chất lượng dạy học;

- Tự nhận ra hạn chế của bản thân để điều chỉnh kịp thời;

- Quan tâm đến những khó khăn của học sinh, đặc biệt là các em yếu, kém. Mối quan hệ giữa giáo viên và học sinh trong giờ học gần gũi hơn, thoải mái hơn;

- Quan hệ giữa đồng nghiệp trở nên gần gũi, cảm thông, hình thành thói quen lắng nghe lẫn nhau; rèn luyện cách chia sẻ ý kiến và giúp đỡ lẫn nhau, từ đó hình thành mối quan hệ đồng nghiệp thân thiện, cộng tác và học tập lẫn nhau;

- Giáo viên học cách quan sát tinh tế, nhạy cảm việc học của học sinh;

- Hiểu sâu, rộng hơn về học sinh và đồng nghiệp. Hình thành sự chấp nhận lẫn nhau giữa giáo viên với giáo viên và giữa giáo viên và học sinh;

- Cùng nhau xây dựng và tạo nên văn hoá nhà trường.

Đối với cán bộ quản lý:

- Đặt bài học lên hàng đầu, đánh giá sự linh hoạt, sáng tạo của từng giáo viên;

- Có cơ hội bám sát chuyên môn, hiểu được nguyên nhân của những khó khăn trong quá trình dạy học để có biện pháp hỗ trợ kịp thời;

- Quan hệ giữa cán bộ quản lý và giáo viên gần gũi, gắn bó và chia sẻ.

Trên thực tế, quản lý sinh hoạt tổ chuyên môn ở các trường phổ thông nói chung, trường tiểu học nói riêng vẫn còn nhiều bất cập, chưa có sự thống nhất, chưa đáp yêu cầu đổi mới giáo dục. Phần lớn sinh hoạt tổ chuyên môn được thực hiện nặng về hình thức, chưa chú trọng đánh giá xếp loại giáo viên thông qua dự giờ, kiểm tra hồ sơ sổ sách. Còn ít các buổi sinh hoạt tổ chuyên môn được lồng ghép tổ chức chuyên đề, dự giờ và chia sẻ tiết dạy mẫu, thảo luận về những vấn đề còn vướng mắc trong chuyên môn. Tuy nhiên quan việc đổi mới hình thức sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học đã góp phần cải thiện đáng kể những tồn tại này.

Đổi mới quản lý sinh hoạt tổ chuyên môn đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục luôn là vấn đề cần được quan tâm. Sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học là một hình thức mới, là một hướng đi đúng trong công tác chuyên môn của nhà trường mang lại hiệu quả cao trong sinh hoạt chuyên môn ở các nhà trường phổ thông. Do đó, các nhà quản lý, các giáo viên không chỉ quan tâm đến việc dạy mà phải chú trọng đúng mức đến việc học của học sinh, quan tâm nhiều đến việc kết nối giữa hoạt động của thầy đối với từng hoạt động của trò trong quá trình học tập với những đặc thù của bậc học tiểu học.

3. Kết luận

Đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu

bài học là hướng đi đúng đắn, nhằm nâng cao năng lực quản lý và năng lực hoạt động chuyên môn cho cán bộ quản lý. Đây cũng là một giải pháp bồi dưỡng giáo viên trong các nhà trường phổ thông để chuẩn bị tiếp cận với chương trình giáo dục phổ thông mới. Tuy nhiên, việc triển khai ban đầu không tránh khỏi sự lúng túng, bỡ ngỡ, nhưng sau dần trở thành phản xạ tự nhiên, thành nếp quen. Quan trọng là chúng ta phải thay đổi lối mòn tư duy trước đây từ cách nghĩ, cách làm, đến cách đánh giá giờ học. Quá trình đổi mới sinh hoạt chuyên môn truyền thống sang nghiên cứu bài học là lâu dài, nhiều khó khăn, rào cản. Triết lý dạy học mới “Không bỏ rơi học sinh, tạo cơ hội tối đa để trò được nghĩ nhiều hơn, làm nhiều hơn” sẽ được thực thi khi chúng ta đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học. Kết quả của sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học của các trường tiểu học trên địa bàn Thị xã Tân Châu, tỉnh An Giang bước đầu đã cho thấy hiệu quả: là nâng cao chất lượng học của học sinh, chất lượng dạy của giáo viên; xây dựng văn hóa nhà trường thân thiện, tích cực.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể* (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT- BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ GD-ĐT).

3. Quốc hội (2014). *Nghị quyết số 88/2014/QH13 ngày 28/11/2014 về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông.*

4. Chính phủ (2017). *Nghị định số 101/2017/NĐ-CP ngày 01/9/2017 về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức.*

5. Bộ GD-ĐT (2018). Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về việc ban hành Chương trình giáo dục phổ thông.

6. Trần Thị Tuyết Oanh (2007). *Đánh giá và đo lường kết quả học tập.* NXB Đại học Sư phạm.

7. Bernd Meier, Nguyễn Văn Cường (2014). *Lí luận dạy học hiện đại - Cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học.* NXB Đại học Sư phạm.